

NL-PCR ASFALT: REKENREGELS VOOR DE BEPALING VAN DE MILIEUEFFECTEN VAN ASFALT

Asfaltblij | Laatst gewijzigd: 13-01-2020 16:25

Binnenkort is het mogelijk om de bonussen op duurzaamheid in aanbestedingen in echte duurzaamheid om te zetten door aanscherping van de rekenregels voor de bepaling van de milieueffecten van asfalt. In juni 2020 zijn nieuwe rekenregels beschikbaar voor de vergelijkbaarheid van duurzaamheid van asfaltproducten. Toepassing van de regels stelt investering in duurzaamheid boven bewust onbekwaam gedrag en maakt stappen in verduurzaming mogelijk.

De aanleiding

De fase waarin echte verduurzaming moet worden gerealiseerd om gedane beloften en aangegane verplichtingen na te komen is aangebroken. De uitspraak in de Urgenda Klimaatzaak van september 2019 over de uitstoot van broeikasgassen dwingt onze overheid om te bewegen en toezeggingen waar te maken: 25% CO₂ reductie in 2020 ten opzichte van 1990. In Europees verband heeft Nederland zich verbonden aan 55% reductie in 2030. Ook de opgave in circulariteit is helder gemaakt in overheidsbeleid: 50% in 2030 en 100% in 2050. De asfaltsector zelf heeft ook doelen gesteld door zich te verplichten in het MJA3-convenant: 30% CO₂ reductie en 20% hernieuwbare energie tussen 2005 en 2020. Dit is anno 2019 nog niet voor de helft gerealiseerd en daarom moet dringend actie worden ondernomen.

De praktijk

Oprachtgevers hebben ook een belangrijke rol in het bereiken van de duurzaamheidsambities. Oprachtgevers gaan voorzichtig mede selecteren op het aspect duurzaamheid, zetten bonussen in en gaan daarop de aanbiedingen van asfalt leveranciers vergelijken. Zachte toezeggingen zijn daarbij niet voldoende, voor asfaltmengsels worden inmiddels 'harde' Milieu Kosten Indicator (MKI)-waarden gevraagd. Harde MKI-waarden kunnen onderling worden vergeleken als ze op eendere wijze volgens vaste regels zijn bepaald. Voor berekening van de MKI-waarden heeft Stichting Bouw Kwaliteit (SBK) in 2011 de Bepalingsmethode 'Milieuprestatie Gebouwen en GWW-werken' opgesteld. Echter ook de vigerende versie 3.0 van januari 2019 blijkt voor asfalt op meerdere wijzen te interpreteren. Als reactie daarop heeft de sector ervoor gekozen om Product Categorie Regels (PCR) Asfalt op te stellen. PCR's bieden categorie-specifieke richtlijnen voor het schatten en rapporteren van de productlevenscyclus effecten in de vorm van milieuverklaringen en de ecologische voetafdruk van producten.

De PCR-Asfalt is een aanscherping van de regels uit de Bepalingsmethode en kent net als de Bepalingsmethode ook NEN-EN 15804 als basis. De belangrijkste aspecten worden op een rij gezet:

- Forfaitaire waarden zijn opgesteld om moeilijk of niet te becijferen posten te kunnen waarderen.
- Afkapwaarden en geldigheidsduur van data zijn bepaald zodat ze recht doen aan de het doel tot verduurzaming.
- De toewijzing van milieukosten naar levensfase is scherp gemaakt.
- Verdeling van algemene milieukosten naar mengselniveau en ook borging van claims zijn inzichtelijk gemaakt.

- De waardering van hergebruiksvoordelen is bepaald en het voorkomen van dubbeltelling bij hergebruik is zeker gesteld.

In achterliggende jaren heeft de sector ervaring opgedaan met het kwantificeren van milieueffecten en is met voortschrijdend inzicht aan het systeem gesleuteld. Dit is zichtbaar in versiewijzigingen van normen, bepalingmethoden en databases. Het gebruik van niet onderbouwde of gedateerde en achterhaalde waarden, een te grove allocatie van verbruik, of het niet meenemen van de milieu impact van componenten vanuit onwetendheid of bewuste onbekwaamheid zijn daardoor niet uitgebannen.

Hoe verder

De gewenste verduurzaming is dan ook gebaat bij aanscherping van rekenregels waardoor de juistheid van uitkomsten wordt geborgd. Adequate toetsing volgens het SBK-protocol van de volgens PCR Asfalt berekende MKI-waarden garanderen de vergelijkbaarheid van MKI-cijfers. De controle op transparantie, reproduceerbaarheid en juistheid van gebruikte data (op basis van een gesloten massa- en energiebalans) garanderen betrouwbaarheid en ook een gelijke concurrentiepositie voor leveranciers. Bewuste onbekwaamheid loont niet langer!

Opdrachtgevers kunnen, eenvoudig door conform PCR Asfalt uit te vragen, ondergrenzen voor duurzaamheid aangeven en leveringen controleren. Hiermee worden investeringen in verduurzaming rendabel. Dan is het wel nodig dat wordt uitgevraagd op hoofdzaken én dat eenduidig wordt uitgevraagd. Dit zal helpen om de gezamenlijke administratieve last te beperken en om in grote stappen gewenste duurzaamheidseffecten te realiseren.

Het programma Asfalt Impuls maakt het financieel en organisatorisch mogelijk om het deelproject 'Opstellen PCR Asfalt' uit te voeren. Vertegenwoordigers van opdrachtgevers, leveranciers, dienstverleners en TNO als uitvoerende partij zorgen ervoor dat de PCR vanuit breed perspectief wordt opgesteld en dat die ook een breed draagvlak kent. Na validatie door SBK is gebruik van de PCR vereist voor opname in de Nationale Milieu Database en om getoetste MKI-waarden te verstrekken. De volgende stap zal zijn dat deze getoetste waarde van milieueffecten ook onderdeel worden van de CE-verklaring van het product.

De NL-PCR Asfalt wordt beheerd door VBW en zal jaarlijks door de Technisch Inhoudelijke Commissie worden geëvalueerd en periodiek worden bijgewerkt naar de laatst verkregen inzichten.

De rekenregels PCR Asfalt zijn vanaf juni 2020 te gebruiken voor een goede vergelijking van milieueffecten van asfalt. De door de Vakgroep Bitumineuze Werken (VBW) mede ontwikkelde Virtuele Asfaltcentrale maakt het mogelijk om aan de hand van de rekenregels PCR Asfalt op (relatief) eenvoudige wijze de milieueffecten van asfalt inzichtelijk te maken en te waarderen. Bij toepassing wordt de juistheid van claims geborgd en wordt bewuste onbekwaamheid bij het opeisen van duurzaamheid onrendabel gemaakt. Opdrachtgevers kunnen door conform PCR Asfalt uit te vragen verduurzaming aanjagen. Opdrachtnemers mogen vervolgens vertrouwen op beloning op investering in verduurzaming.

OVER DE AUTEUR

Laurens Smal is technologiemanager bij Dura Vermeer en lid van de Permanente Commissie Duurzaamheid (PCD) van de VBW. Het Rapport van de Club van Rome en de energiecrises in 70-er jaren wekten zijn bijzondere belangstelling voor vraagstukken van energie, milieu en grondstoffen(her)gebruik. Hij heeft een pioniersrol vervuld in het hergebruik van asfalt en een aandeel in productontwikkeling en procesoptimalisatie in asfalt en wegenbouw. Zijn bijdragen kenmerken zich door een scherpe analyse en creatief denken.